

5. VALENCIÀ (V)

abotonar* *v. tr. (V) ⇒ botonar*

acabar

en acabant *loc. adv. (V) ⇒ després adv.*

en acabant de* *loc. prep. (V) ⇒ després de*

en acabar* *loc. adv. (V) ⇒ després prep. i adv.*

acaronar*₍₂₎ (un infant) *v. tr. (V) ‘gronxar-lo de forma rítmica, tenint-lo al braç’*

acollonar↓ *v. tr. i intr. pron. (V) ⇒ acovardir*

acurtar *v. tr. i intr. pron. (V) ⇒ escurçar*

afaenat -ada *adj. (V) ⇒ enfeinat -ada*

afront₍₂₎ *m. (V) ⇒ vergonya f.*

afrontar*₍₃₎ *v. tr. i intr. pron. (V) ⇒ avergonyir*

agonia*₍₂₎ *f. (V) ⇒ nàusea f. (pl.)*

agonia*₍₃₎ *f. (V) ⇒ angouxa*

agoniar* *v. tr. i intr. pron. (V) ⇒ angoujar*

agret *m. (V) ⇒ agrella f.*

agrunsadora *f. (V) ⇒ gronxador m.*

agrunsar *v. tr. i intr. pron. (V) ⇒ gronxar*

aguatzil* *m. (V) ⇒ algutzir*

aigua

aigua de civada* *f. (V) ‘beguda refrescant, gelada, elaborada a base d’aigua, sucre i civada’*

aigua de València* *f. (V) ‘beguda refrescant elaborada a base de suc de taronja, cava i sucre’*

aiguatge *m. (V) ⇒ rosada f.*

aïna*² *adv. (V) ⇒ aviat₍₁₎*

més aïna* *loc. adv. (V) ⇒ més aviat*

ajocar*₍₂₎ *v. intr. pron. (V) ⇒ posar-se a la gatzoneta loc. verb.*

ajuntar₍₂₎ *v. tr. (V) ⇒ ajustar²*

alacrà *m. (V) ⇒ escorpí₍₁₎*

albada₍₂₎ *f. (V) ‘forma musical’*

albarzer* *m. (V) ⇒ esbarzer*

alborç* *m. (V) ⇒ arboç*

alborcer* *m. (V) ⇒ arboç*

alçador* **alçadora** *m. i f. (V) ‘en la muixeranga, persona que se situa al penúltim pis, per davall del xiquet’*

alçar*₍₃₎ ([la] taula) *v. tr. (V) ⇒ desaparar*

alcoianet* *m. (V) ‘en la muixeranga, figura de tres pisos, amb la distribució de tres persones al primer, dues al segon i una al tercer’*

alfarràs *m. (V) ‘avaluació, feta a ull, d’una quantitat o d’un valor’*

alfarrassar *v. tr. (V) ‘calcular, a ull, una quantitat o un valor’*

alficòs *m. [pl. -ossos] (V) ‘varietat de cogombre’*

algeps *m. (V) ⇒ guix₍₁₎*

algepsaire* *m. i f. (V) ⇒ guixaire*

algepser **algepsera** *m. i f. (V) ⇒ guixaire*

alifac *m. (V) ⇒ xacra f.*

alifacat* **-ada** *adj. (V) ⇒ xacrós -osa*

aligot*₍₂₎ *m. (V) ⇒ babau -a adj. i m. i f.*

almàssera *f. (V) ⇒ trull m.*

almidó* *m. (V) ⇒ midó*

almidonar* *v. tr. (V) ⇒ emmidonar*

almorzar*¹ *v. intr. (V) ⇒ esmorzar¹*

almorzar*² *m. (V) ⇒ esmorzar²*

alqueria *f. (V) ‘casa de camp amb terra de conreu’*

alquitrà* *m. (V) ⇒ quitrà*

alquitranar* *v. tr. (V) ⇒ enquitranar*

alta

alta clàssica* *f. (V) ‘en la muixeranga, figura de cinc pisos, amb la distribució de quatre persones al primer i al segon, dues al tercer, i una al quart i al cinquè’*

alta de cinc* *f. (V) ‘en la muixeranga, figura de cinc pisos, amb la distribució de sis persones al primer i al segon, tres al tercer, i una al quart i al cinquè’*

alta de sis* *f. (V) ‘en la muixeranga, figura de sis pisos, amb la distribució de sis persones al primer i al segon, quatre al tercer, dues al quart, i una al cinquè i al sisè’ / sisena* (V)*

alteró *m. (V) ⇒ turó¹*

altet* *m. (V) ⇒ turó¹*

alturó *m. (V) ⇒ turó¹*

ama *f. (V) ⇒ mestressa*

ampolla

ampolla catalana* *f. (V) ⇒ porró m.*

andana₍₂₎ *f. (V) ⇒ golfa f. (pl.)*

ans₍₁₎ *prep. i adv. (V) ⇒ abans*

ans de *loc. prep. (V) ⇒ abans de*

ans que *loc. conj. (V) ⇒ abans que*

apanyat* **-ada** *adj. (V) ‘ordenat’*

apardalat* ↓ -ada *adj.* i *m.* i *f.* (V) ⇒ **babau -a**

apegar₍₂₎ *v. tr.* i *intr. pron.* (V) ⇒ **empegar** *v. tr.*

aplegar₍₂₎ *v. intr.* (V) ⇒ **arribar** *v. intr.* i *intr. pron.*

aponar-se *v. intr. pron.* (V) ⇒ **posar-se a la gatzoneta** *loc. verb.*

arnadí *m.* (V) ‘tipus de pastís de carabassa cuit al forn’

arraïlar* *v. intr.* i *intr. pron.* (V) ⇒ **arrelar**

arrapaaltars* ↓ *m.* i *f.* (V) ⇒ **missaire** *adj.* i *m.* i *f.*

arreplegar*₍₅₎ *v. tr.* (V) ⇒ **recollir***₍₅₎

arreu₍₂₎ *adv.* i *adj.* [inv.] (V) ⇒ **xarxó -ona** *adj.* i *m.* i *f.*

arriscat* -ada *adj.* (V) (especialment es diu de les persones grans) ⇒ **deixondit* -ida**

arrop

arrop i talladetes* *m.* (V) ‘confitura elaborada amb most bullit i tallades de fruita’

arrua* *f.* (V) ⇒ **arruga**

arruar* *v. tr.* i *intr. pron.* (V) ⇒ **arrugar**

arruat* -ada *adj.* (V) ⇒ **arrugat -ada**

arruixada *f.* (V) ⇒ **ruixat** *m.*

arruixar*₍₂₎ *v. tr.* (V) ⇒ **renyar**

arruixó *m.* (V) ⇒ **ruixat**

assagador* *m.* (V) ⇒ **camí ramader**

assut *m.* (V) ⇒ **resclosa** *f.*

atarantat -ada *adj.* (V) ⇒ **atordit -ida**

atibacar* *v. tr.* (V) ⇒ **ataconar**²

atifells *m. pl.* (V) ⇒ **estri**⁺ *m.*

atovó* *m.* (V) ⇒ **tovot**

atrotinat*₍₂₎ -ada *adj.* i *m.* i *f.* (V) ⇒ **tabalot** *m.*

aüixar *v. tr.* (V) ⇒ **arruixar**¹

aürtar*₍₂₎ (un gos) *v. tr.* (V) ⇒ **atiar**₍₂₎

ausades *adv.* (V) ⇒ **certament**

bac¹ *m.* (V) ‘cop violent, caiguda forta’ / **bacada** *f.* (V) / **baquinada*** *f.* (V) / **tamborinada**₍₂₎ *f.* (V)

bacada *f.* (V) ⇒ **bac**¹ *m.* (V)

bacallar *m.* (V) ⇒ **bacallà**

bacallaret *m.* (V) ⇒ **maire** *f.*

bacora₍₁₎ *f.* (V) ⇒ **figaflor**₍₁₎

badall¹₍₁₎ *m.* (V) ⇒ **escletxa**₍₁₎ (d’una porta, d’un finestró) *f.*

badall¹₍₂₎ *m.* (V) ⇒ **esquerda**₍₁₎ (d’una paret o roca) *f.*

badall¹₍₃₎ *m.* (V) ⇒ **entrepà**

badomia* *f.* (*pl.*) (V) ⇒ **ximpleria** *f.*

baila *f.* (V) ⇒ **llobarro pigallat** *m.*

bajocar *m.* (V) ⇒ **mongetar**

bajoqueta *f.* (V) ⇒ **mongeta**₍₁₎ (tendra)

balafiar *v. tr.* (V) ⇒ **malgastar**

ball₍₁₎

[**ball de**] l’u* *m.* (V) ‘ball popular molt arrelat a la meitat sud del País Valencià’

ball*₍₂₎ *m.* (V) ‘en la muixeranga, dansa realitzada pels muixerangers’

banquet*² *m.* (V) ⇒ **pedris**

baquejar* *v. tr.* i *tr. pron.* (V) ‘llançar o llançar-se violentament a terra’

baquejar-se de riure* *loc. verb.* (V)
⇒ **trencar-se de riure**

baquinada* *f.* (V) ⇒ **bac**¹ *m.* (V)

barandat *m.* (V) ⇒ **envà**₍₁₎

barral₍₂₎ *m.* (V) ⇒ **porró**

batistot* *m.* (V) ‘commoció, disgust gran’

batzoles *f. pl.* (V) ⇒ **matraca** *f.*

becadeta* *f.* (V) ⇒ **becaina**

bestreta

de bestreta* *loc. adv.* (V) ⇒ **per endavant**

blanca *f.* (V) ⇒ **garsa**

blanet -a* *adj.* (V) ⇒ **tou**₍₁₎ **tova**

blau*₍₃₎ **blava** *m.* i *f.* (V) ‘en el joc de pilota valenciana, jugador de l’equip que duu la faixa o la samarreta blava’

blaüra *f.* (V) ⇒ **hematoma** *m.*

bo

va de bo* *loc. interj.* (V) ‘en el joc de pilota valenciana, expressió d’inici de les partides’

boçar² *v. tr.* (V) ⇒ **vomitar**

bollit* (V), **bullit***₍₂₎ (V) *m.* ‘plat de verdura bullida’

bonegada *f.* (V) ⇒ **renyada**

bonegar *v. tr.* (V) ⇒ **renyar**

bonegó *m.* (V) ⇒ **renyada** *f.*

bonyut* -uda *adj.* (V) ⇒ **bonyegut -uda**

borrego*₍₁₎ *m.* (V) ⇒ **borrec**

borrim *m.* (V) ⇒ **plugim**

borrinar* *v. intr. (V)* ⇒ **plovisquejar**

borrimejar *v. intr. (V)* ⇒ **plovisquejar**

borumballa *f. (V)* ⇒ **encenall**₍₁₎ *m.*

botifarra*₍₃₎ *f. (V)* ‘en la muixeranga, nus que es fa per a subjectar la faixa del muixeranguer i que serveix per a donar suport a les persones que hagin de pujar’

botija* *f. (V)* ⇒ **càntir** *m.*

botijós -osa *adj. (V)* ⇒ **tartamut -uda** *adj. i m. i f.*

botó*₂ *m. (V)* ‘irritació, disgust’

agafar un botó*↓ *loc. verb. (V)* ⇒ **enutjar** *v. tr. i intr. pron.*

bou¹₍₁₎ *m. (V)* ⇒ **toro**₍₁₎

boval*₍₂₎ *m. (V)* ‘varietat vinífera’

bracillada* *f. (V)* ⇒ **braçada**

bresquilla *f. (V)* ⇒ **préssec** *m.*

bresquilla del rollet* *f. (V)* ⇒ **préssec pla*** *m.*

bresquilla plana* *f. (V)* ⇒ **préssec pla*** *m.*

bresquiller *m. (V)* ⇒ **presseguer**

bresquillera *f. (V)* ⇒ **presseguer** *m.*

bresquillerar *m. (V)* ⇒ **presseguerar**

brial* *m. (V)* ⇒ **combinació***₍₂₎ *f.*

brull *m. (V)* ⇒ **mató**

bubar* *v. intr. (V)* ⇒ **lladrar**

bufa²₍₃₎ *f. (V)* ⇒ **globus**₍₂₎ *m.*

bufar*₍₂₎↓ *v. intr. (V)* ⇒ **vanar-se** *v. intr. pron.*

bufar*₍₃₎↓ *v. tr. pron. (V)* ⇒ **embriagar** *v. tr. i intr. pron.*

bufat↓ *-ada adj. (V)* ⇒ **embriac -aga** *adj. i m. i f.*

bufó*₂₍₂₎ *-ona adj. i m. i f. (V)* ⇒ **fatxada** *m. i f.*

bullit*₍₂₎ *(V)*, **bollit*** *(V) m.* ‘plat de verdura bullida’

burret* *m. (V)* ⇒ **plis-plai*** *(V)*

butoni *m. (V)* ⇒ **papu**

cabassada

a cabassades* *loc. adv. (V)* ⇒ **molt**¹ *quant. (adv.)*

cabota₍₂₎ *adj. (V)* ⇒ **obstinat -ada**

cabotada *f. (V)* ⇒ **becaina**

cabrerot *m. (V)* ⇒ **bagot**

cacau*₍₃₎↓ *m. pl. (V)* ⇒ **diner** *m. (pl.)*

cafissada *f. (V)* ‘mesura agrària i extensió de terra’

a cafissades* *loc. adv. (V)* ⇒ **molt**¹ *quant. (adv.)*

cagueroles*↓ *f. pl. (V)* ⇒ **diarrea** *f.*

caixer² *m. (V)* ⇒ **llit**₍₃₎ (d’un riu, d’un barranc, d’una séquia)

calfament *m. (V)* ⇒ **escalfament**

calfar *v. tr. i intr. pron. (V)* ⇒ **escalfar**

camada*₂ (d’arbres) *f. (V)* ⇒ **fila**₍₁₎

camamirla* *f. (V)* ⇒ **camamilla**

cambra*₍₂₎ *f. (V)* ⇒ **golfa** *f. (pl.)*

cameta

fer la cameta* *loc. verb. (V)* ⇒ **fer la traveta**

camí

camí de Sant Jaume *m. (V)* ⇒ **via làctia** *f.*

camisola *f. (V)* ⇒ **samarreta**

canut¹ *m. (V)* ⇒ **canonet**

canyaret↓ *m. (V)* ⇒ **sidral**₍₂₎↓

caparra*₂ *f. (V)* ⇒ **paparra**

capsot₍₂₎ *m. (V)* ⇒ **obstinat -ada** *adj.*

caquisser* *m. (V)* ⇒ **caquier**

caragol

caragol punxós* *m. (V)* ⇒ **caragol punxenc***

cara-sol *m. (V)* ⇒ **solell**₍₂₎

carcallada* *f. (V)* ⇒ **riallada**

carlota *f. (V)* ⇒ **pastanaga**

caro* *m. (V)* ⇒ **gamarús**

carranc*↓ *m. (V)* ⇒ **cranc**₍₁₎

casca₍₂₎ *f. (V)* ‘tipus de dolç valencià’

castanya₍₂₎ *f. (V)* ⇒ **monyo** *m.*

castic *m. (V)* ⇒ **càstig**

catalana₍₁₎ *f. (V)* ⇒ **porró** *m.*

catxerulo *m. (V)* ⇒ **estel**₍₂₎

caure

caure un bac *loc. verb. (V)* ‘tenir una caiguda’ / **pegar un bac*** *(V)*

cavaller*₍₂₎ *m. (pl.) (V)* ‘en el joc de pilota valenciana, fórmula de tractament amb què s’encapçala qualsevol parlament en les partides’

cepell *m. (V)* ⇒ **bruc d’hivern**

cerva *f. (V)* ⇒ **cérvola**

cervo *m. (V)* ⇒ **cérvol**

cinqueta*₍₁₎ *f. (V)* ‘pedra petita i arrodonida’

cinqueta*₍₂₎ *f. (V)* ‘cop pegat amb la mà tancada’

- pegar una cinqueta*** *loc. verb. (V)* ‘pegar una clatellada’
- ciprer*** *m. (V)* ⇒ **xiprer**
- ciri***₍₂₎ *m. (V)* ⇒ **espelma** *f.*
- clarió** *m. (V)* ⇒ **guix**₍₂₎
- clevill*** *m. (V)* ⇒ **esquerda**⁺₍₁₎ (d’una paret o roca) *f.*
- clevillar*** *v. tr. i intr. pron. (V)* ⇒ **esquerdar**⁺
- clim*** *m. (V)* ⇒ **tarannà**
- clòtxina**₍₂₎ *f. (V)* ⇒ **musclo** *m.*
- clucar*** *v. tr. i intr. pron. (V)* ⇒ **aclucar** (els ulls)
clucar l’ull* *loc. verb. (V)* ⇒ **fer l’ullet**
- coent**₍₂₎ *adj. (V)* ⇒ **cursi**
- coentor**₍₂₎ *f. (V)* ⇒ **cursileria**
- colombaire** *m. i f. (V)* ⇒ **colomaire**
- colp** *m. (V)* ⇒ **cop**₍₁₎
colp d’aire *m. (V)* ⇒ **cop d’aire**
de colp *loc. adv. (V)* ⇒ **de cop**
de colp i volta *loc. adv. (V)* ⇒ **de cop**
- composició**
- composició plàstica*** *f. (V)* ‘en la muixeranga, combinacions de pilars o d’altres estructures per a representar una figura única’
- conte**
- conte de l’enfadós*** *m. (V)* ⇒ **cançó de l’enfadós** *f.*
- contornada***₍₂₎ *f. (V)* ⇒ **indret**⁺ *m.*
- cordada**₍₂₎ (de coets) *f. (V)* ‘traca penjada de banda a banda d’una plaça o d’un carrer’
- corfa**₍₁₎ *f. (V)* ⇒ **closca**₍₁₎
- corfa**₍₂₎ *f. (V)* ⇒ **pell**₍₂₎ (d’una fruita)
- corfa**₍₃₎ *f. (V)* ⇒ **closca**₍₂₎
- corset*** *m. (V)* ⇒ **cotilla** *f.*
- coscolla** *f. (V)* ⇒ **coscoll** *m.*
- cosconelles*** *f. pl. (V)* ⇒ **pessigolles**
- cosquerelles** *f. pl. (V)* ⇒ **pessigolles**
- costera**₍₂₎ *f. (V)* ⇒ **costa**²₍₂₎
- cotó-en-pèl** *m. (V)* ⇒ **cotó fluix**
- creïlla** *f. (V)* ⇒ **patata**
- cuc**
- cuquet de [la] llum*** *m. (V)* ⇒ **lluerna**₍₂₎ *f.*
- cudol**₍₁₎ *m. (V)* ⇒ **còdol**
- cudol***₍₂₎ *m. (V)* ⇒ **pedra**₍₁₎ *f.*
- cueta** *f. (V)* ⇒ **cuereta**
- cullerot**₍₂₎ *m. (V)* ⇒ **capgròs**₍₂₎
- dacsa** *f. (V)* ⇒ **blat de moro** *m.*
- dacsar** *m. (V)* ⇒ **blatdemorar**
- dansada**₍₂₎ *f. (V)* ‘ball popular del País Valencià’
- dau***₍₂₎ *m. (V)* ‘en el joc de pilota valenciana, lloc on s’ha d’introduir la pilota en la ferida’
- debades**₍₂₎ *adv. (V)* ⇒ **gratuïtament**
- dejorn***₍₂₎ *adv. (V)* ⇒ **d’hora** *loc. adv.*
- dènou** *num. i m. (V)* ⇒ **dinou**
- deprendre***[↓] *v. tr. i intr. pron. i intr. (V)* ⇒ **aprendre**
- desabotonar*** *v. tr. (V)* ⇒ **desbotonar**
- desafaenat*** *-ada adj. (V)* ⇒ **desenfeinat -ada**
- desbudellar** *v. tr. (V)* ⇒ **esbudellar**
- descantellar** *v. tr. i intr. pron. (V)* ⇒ **escantellar**
- desdentat -ada** *adj. (V)* ⇒ **esdentegat -ada**
- desduir-se*** *v. intr. pron. (V)* ⇒ **esplaiar** *v. tr. i intr. pron.*
- desficaci** *m. (V)* ⇒ **disbarat**
- desficiat*** *-ada adj. (V)* ⇒ **forassenyat**⁺ *-ada*
- desllomar*** *v. tr. i intr. pron. (V)* ⇒ **esllomar**
- desllunat** *m. (V)* ⇒ **celobert**
- despagat -ada** *adj. (V)* ⇒ **decebut -uda**
- despassar*** *v. tr. i intr. pron. (V)* ⇒ **desbotonar** *v. tr.*
- despitralat -ada** *adj. (V)* ⇒ **espitregat -ada**
- desplegar***₍₃₎ *v. tr. (V)* ‘en la muixeranga, alçar un pis en què les persones que el formen es troben ajupides’
- desplegat*** *-ada adj. i f. (V)* ‘en la muixeranga, tipus de construcció en què els pisos s’alcen en lloc d’escalar’
- dèsset** *num. i m. (V)* ⇒ **disset**
- dessonillar** *v. tr. i intr. pron. (V)* ⇒ **deixondir**⁺
- destarifament***[↓] *m. (V)* ⇒ **disbarat**
- destarifat -ada** *adj. (V)* ⇒ **desbaratat**⁺ *-ada*
- destarifo***[↓] *m. (V)* ⇒ **disbarat**
- destrellat*** *m. (V)* ⇒ **disbarat**
- destrellatament*** *m. (V)* ⇒ **disbarat**
- destrellat*** *-ada adj. (V)* ⇒ **poca-solta** *adj. i m. i f.*
- desvanir-se*** *v. intr. pron. (V)* ⇒ **enorgullir**⁺₍₁₎ *v. tr. i intr. pron.*
- desvanit*** *-ida adj. (V)* ⇒ **orgullós**₍₁₎ *-osa*

devers₍₁₎ *prep.* (V) ⇒ **cap**³₍₁₎ [a] (direcció)

dia

bon dia [i salut]* *loc. interj.* i *m.* (V) ⇒ **bon dia** [i bona hora]

dihuit *num.* i *m.* (V) ⇒ **divuit**

dihuité* -*ena adj.* i *m.* (V) ⇒ **divuitè** -*ena*

doblada* *f.* (V) ⇒ **oblada**

docte*₍₂₎ -*a adj.* (V) ⇒ **setciències** *m.* i *f.*

donyet* *m.* (V) ⇒ **follet**

draper₍₂₎ **drapera** *m.* i *f.* (V) ⇒ **drapaire**

eixàrcia *f.* (V) ⇒ **xarxa**₍₁₎

eixe -*a dem.* (*especif., pron.*) (V) ⇒ **aqueix** -*a*

eixem* *m.* (V) ⇒ **forc**₍₁₎

encabotar-se *v. intr. pron.* (V) ⇒ **obstinar-se**

encalar* *v. tr.* i *intr. pron.* (V) ‘llançar (una cosa) a un lloc alt on queda retinguda, fora de l’abast’
/ **penjar**₍₂₎⁺ *v. tr.*

encara

encara bé* *loc. adv.* (V) ⇒ **per sort**

encara com* *loc. adv.* (V) ⇒ **per sort**

encarnat*₍₂₎ -*ada adj.* i *m.* (V) ⇒ **vermell** -*a*

encisam *m.* (V) ⇒ **enciam**

engaldir* *v. tr.* i *tr. pron.* (V) ⇒ **menjar**⁺₍₁₎

engrunar₍₂₎ *v. tr.* (V) ⇒ **esgranar** *v. tr.* i *intr. pron.*

engrunsadora* *f.* (V) ⇒ **gronxador** *m.*

engrunsar* *v. tr.* i *intr. pron.* (V) ⇒ **gronxar**

enjorn *adv.* (V) ⇒ **d’hora** *loc. adv.*

ensaladera* *f.* (V) ⇒ **enciamera**

entabuixar *v. tr.* i *intr. pron.* (V) ⇒ **entabanar** *v. tr.*

entaulellar *v. tr.* (V) ⇒ **enrajolar**⁺

entema *f.* (V) ⇒ **mania**₍₂₎

entrar-se’n*₍₂₎ *v. intr. pron.* (V) ⇒ **encongir**₍₁₎ (una roba, una tela) *v. tr.* i *intr. pron.*

enxis*↓ *m.* (V) ⇒ **encís**

enxisar*↓ *v. tr.* (V) ⇒ **encisar**

enza* *m.* i *f.* (V) ⇒ **enze**

esbargir*₍₂₎ *v. tr.* i *intr. pron.* (V) ⇒ **escampar**₍₃₎ (els núvols, la pluja, la xafogor, etc.) *v. intr. pron.* i *intr.*

esblanquir* *v. tr.* i *intr. pron.* (V) ⇒ **emblanquir**

escala*₍₂₎ *f.* (V) ‘en la muixeranga, persona agenollada i amb una cama recta que ajuda a pujar un muixeranguer de pisos més alts, bé arran de terra, bé des de pisos superiors’

escala i corda* *f.* (V) ‘modalitat de la pilota valenciana que es juga al trinquet’

escombrador*₍₂₎ -*a adj.* i *m.* i *f.* (V) ⇒ **podador** -*a*

escombrar*₍₂₎ *v. tr.* (V) ⇒ **podar**

escorpa* *f.* (V) ⇒ **escórpora**

esgarranxar* *v. tr.* (V) ⇒ **esgarrinxar**

esgarrar¹ *v. tr.* (V) ⇒ **estripar**₍₂₎ *v. tr.* i *intr. pron.*

esgarrat*₍₂₎ *m.* (V) ⇒ **escalivada** *f.*

esgarro* *m.* (V) ⇒ **esquinç**₍₁₎

esgolador* *m.* (V) ⇒ **tobogan**

esgolar-se*² *v. intr. pron.* (V) ⇒ **relliscar** *v. intr.*

esgroguir* *v. tr.* i *intr. pron.* (V) ⇒ **esgrogueir**

esquit *m.* (V) ⇒ **esquitx**₍₁₎

esguitar *v. intr.* i *tr.* (V) ⇒ **esquitxar**₍₁₎

esmerla* *f.* (V) ⇒ **merla**

espardenyada₍₂₎ *f.* (V) ‘catalanada quan es parla en castellà o castellanada quan es parla en català’

espatlar*₍₁₎ *v. tr.* i *intr. pron.* (V) ⇒ **malmetre** *v. tr.*

espatlar*₍₂₎ *v. intr. pron.* (V) ⇒ **fer-se mal** *loc. verb.*

espencat* *m.* (V) ⇒ **escalivada** *f.*

espentar* *v. tr.* (V) ⇒ **empènyer**

espentolar *v. tr.* i *intr. pron.* (V) ⇒ **esparracar**

espentolat -*ada adj.* (V) ⇒ **esparracat** -*ada*

espiga

espiga de dacs* *f.* (V) ⇒ **panotxa**

estrela *f.* (V) ⇒ **estel**₍₁₎ *m.*

estrela de mar *f.* (V) ⇒ **estrella de mar**

estrelada* *f.* (V) ⇒ **estelada**

esvarada *f.* (V) ⇒ **relliscada**

esvarar *v. intr.* (V) ⇒ **relliscar**

esvaró *m.* (V) ⇒ **relliscada** *f.*

facilitari* -*ària adj.* (V) ‘que obra sense calcular les conseqüències’

faena

amb prou faenes *loc. adv.* (V) ⇒ **a penes**

faenejar *v. intr.* (V) ⇒ **feinejar**

faener -*a adj.* (V) ⇒ **treballador**₍₁₎ -*a*

falaguera* *f.* (V) ⇒ **falguera**

falòria* *f.* (V) ⇒ **falòrnia**

fam₍₂₎ *f.* (V) ⇒ **gana**₍₂₎

fanecada *f.* (V) ‘mesura agrària i extensió de terra’

farfallós -osa *adj.* i *m.* i *f.* (V) ⇒ **tartamut -uda**

farina

farina de dacs *f.* (V) ⇒ **farina de blat de moro**

fartera₍₁₎ *f.* (V) ⇒ **fartanera**

fartera*₍₂₎ *adj.* i *m.* i *f.* (V) ⇒ **golafre**

fartó₍₁₎ *m.* (V) ‘dolç’

fartó₍₂₎ **fartona** *m.* i *f.* (V) ⇒ **golafre** *adj.* i *m.* i *f.*

favada₍₂₎ *f.* (V) ⇒ **ximpleria**

fem*₍₂₎ *m.* (V) ⇒ **brossa**₍₃₎ *f.*

femater **fematera** *m.* i *f.* (V) ⇒ **escombriaire**

ferida*₍₂₎ *f.* (V) ‘en el joc de pilota valenciana, primera jugada que es produeix quan es fereix’

ferir*₍₃₎ *v. intr.* (V) ‘en el joc de pilota valenciana, colpejar la pilota per posar-la en joc’

ferrament*₍₂₎ *m.* (V) ⇒ **ferramenta** *f.*

ferreret *m.* (V) ⇒ **mallerenga** *f.*

ferro₍₂₎ *m.* (V) ⇒ **xavalla** *f.*

fester₍₁₎ **-a** *adj.* (V) ⇒ **festiu -iva**

fester₍₃₎ **-a** *adj.* i *m.* i *f.* (V) ⇒ **festaire**

fetiller₍₂₎ **-a** *adj.* i *m.* i *f.* (V) ⇒ **llepafils**

ficar

ficar la crossa*↓ *loc. verb.* (V) ⇒ **ficar la pota**↓

figa

figa de pala *f.* (V) ⇒ **figa de moro**

figó* *m.* (V) ⇒ **monyo**

figuera

figuera de pala *f.* (V) ⇒ **figuera de moro**

figura*₍₂₎ *f.* (V) ‘en la muixeranga, torre o composició plàstica que es representa’

fil

fil d'aram* *m.* (V) ⇒ **filferro**

finat* **-ada** *adj.* i *m.* i *f.* (V) ⇒ **mort**² **-a** *adj.* i *m.* i *f.**

flaüta* *f.* (V) ⇒ **flauta**

flixar-se *v. intr. pron.* (V) ⇒ **abstenir-se**

floc₍₄₎ *m.* (*pl.*) (V) ⇒ **llaç**⁺ *m.*

floricol *f.* (V) ⇒ **coliflor**

foc₍₃₎ *m.* (V) ⇒ **herpes labial**

foguer*₍₂₎ *m.* (V) ⇒ **fogó**₍₁₎

foia *f.* (V) ⇒ **fondalada**

folli* *m.* (V) ⇒ **sutge**

font*₍₂₎ *f.* (V) ⇒ **plata**¹

forçut*₍₂₎ **-uda** *adj.* (V) ‘en la muixeranga, persona que alça cada pis per davall en les estructures’

fossar² *v. tr.* (V) ⇒ **furgar**₍₁₎

fotracada↓ *f.* (V) ⇒ **fotimer** *m.*

fredolí -ina *adj.* (V) ⇒ **fredolic**₍₁₎ **-a**

fugina

fer fugina *loc. verb.* (V) ⇒ **fer campana**

fum

un fum* *loc. adv.* (V) ⇒ **molt**¹ *quant.* (*adv.*)

un fum de* *loc. adj.* (V) ⇒ **molt**² **-a** [*de*] *quant.* (*especif.*)

furgadents *m.* (V) ⇒ **escuradents**

furgar₍₂₎ *v. tr.* (V) ⇒ **burxar**⁺₍₂₎

furonejar *v. intr.* (V) ⇒ **furetejar**

gàbia

estar [*com una*] **gàbia***↓ *loc. verb.* (V) ‘ésser boig’

fer tornar gàbia*↓ *loc. verb.* (V) ‘fer tornar boig’

gafa*₍₂₎ *f.* (V) ⇒ **agulla imperdible**

gaidó

de gaidó *loc. adv.* (V) ⇒ **de gairell**

gairó

al gairó *loc. adv.* (V) ⇒ **de gairell**

galfi*↓ *m.* (V) ⇒ **dofi**

gallet² *m.* (V) ⇒ **úvula**[↑] *f.*

(beure) **a gallet*** *loc. adv.* (V) ⇒ (beure) **a galet**

galló₍₁₎ *m.* (V) ⇒ **grill**²₍₂₎ (*d'*una taronja)

galló*₍₂₎ *m.* (V) ⇒ **ametlla** *f.*

galotxa *f.* (V) ‘modalitat de la pilota valenciana que es juga al carrer’

gandula*₍₂₎↓ *f.* (V) ⇒ **prostitut** **prostituta** *m.* i *f.*

garguirot *m.* (V) ‘cop donat amb el dit del mig fent-lo lliscar amb força sobre el polze’

garrofera *f.* (V) ⇒ **garrofer** *m.*

garrofeta* *f.* (V) ⇒ **botàriga***

garsar *v. tr.* i *intr. pron.* (V) ⇒ **guerxar**

garxo* **-a** *adj.* (V) ⇒ **guerxo**₍₂₎ **-a**

gatxull *m.* (V) ‘fang clar’

gemecar* *v. intr.* (V) ⇒ **gemegar**

gemecós* **-osa** *adj.* (V) ⇒ **gemegós -osa**

gentola *f.* (V) ⇒ **gentalla**

gesmil* *m.* (V) ⇒ **gessamí**

gesmiler *m.* (V) ⇒ **gessamí**

girada *f.* (V) ⇒ **torçada** (de peu)

giró* *m.* (V) ⇒ **torçada** (de peu) *f.*

gola

fer gola* *loc. verb.* (V) ⇒ **fer denteta**

golejar^{*2} *v. intr.* (V) ‘sentir gola per alguna cosa’

goma

goma d’apegar* *f.* (V) ⇒ **cola**¹

gorrinxet* *m.* (V) ⇒ **dit xic**

gossera₍₂₎ *f.* (V) ⇒ **peresa**

grandàs* -assa *adj.* (V) ⇒ **grandolàs** -assa

gros₍₂₎ **grossa** *adj.* (V) ⇒ **gruixut** -uda

guilopo *↓* -a *adj.* i *m.* i *f.* (V) ⇒ **astut** -a *adj.*

hora

a hora horada *loc. adv.* (V) ‘a temps just, gairebé fent tard’

a l’hora d’ara* *loc. adv.* (V) ⇒ **a hores d’ara**

hui *adv.* (V) ⇒ **avui**

huit *num.* i *m.* (V) ⇒ **vuit**

les huit *f. pl.* (V) ⇒ **les vuit**

huitanta *num.* i *m.* (V) ⇒ **vuitanta**

huitanté -ena *adj.* i *m.* (V) ⇒ **vuitanté** -ena

huitantena *f.* (V) ⇒ **vuitantena**

huitantí -ina *adj.* i *m.* i *f.* (V) ⇒ **octogenari** -ària

huité -ena *adj.* (V) ⇒ **vuité** -ena

jässena *f.* (V) ⇒ **jässera**

jugarri* -ina *adj.* (V) ⇒ **juganer** -a

juí *m.* [*pl.* -ís] (V) ⇒ **judici**

jupetí *m.* (V) ⇒ **armilla** *f.*

llamarada* *f.* (V) ⇒ **flamarada**

llambrígol* *m.* (V) ⇒ **cuc de terra**

llampar₍₂₎ *v. intr.* (V) ⇒ **llampegar**

llançar^{*3} *v. tr.* (V) ⇒ **vomit**

llançar a perdre* *loc. verb.* (V)
⇒ **malmetre**⁺ *v. tr.*

llander **llandera** *m.* i *f.* (V) ⇒ **lampista**

llargues* *f. pl.* (V) ‘modalitat de la pilota valenciana que es juga al carrer’

llaurador **llauradora** *m.* i *f.* (V) ⇒ **pagès**⁺₍₁₎

pagesa

llavador *m.* (V) ⇒ **safareig**₍₂₎ (públic)

llavadora *f.* (V) ⇒ **rentadora**

llavar *v. tr.* (V) ⇒ **rentar**₍₁₎

llegó *m.* (V) ⇒ **aixadell**

llesca

llesca en ou* *f.* (V) ⇒ **torrada de Santa Teresa***

lleu² *m.* (V) ⇒ **pulmó**

llevantança* *f.* (V) ⇒ **calúmnia**

llibrer **llibrera** *m.* i *f.* (V) ⇒ **llibreter** **llibretera**

llicsó* *m.* (V) ⇒ **lletsó**

lligó *m.* (V) ⇒ **aixadell**

llima²₍₂₎ *f.* (V) ⇒ **llimona**

llimac₍₂₎ *m.* (V) ⇒ **verdet**₍₂₎

llimera₍₁₎ *f.* (V) ⇒ **llimoner** *m.*

llimonada*₍₂₎ *f.* (V) ⇒ **gasosa**

lloma *f.* (V) ‘muntanya de poca alçada i de forma planera o arrodonida’

llomello *m.* (V) ⇒ **llom**

malfaener -a *adj.* (V) ⇒ **gandul**₍₁₎ -a *adj.* i *m.* i *f.*

malfatà* **malfatana** *m.* i *f.* (V) ⇒ **gandul**₍₁₎ -a *adj.* i *m.* i *f.*

manisa *f.* (V) ⇒ **rajola de València**

manxar₍₃₎ *↓* *v. intr.* (V) ⇒ **copular** *v. tr.* i *intr.*

mareny *m.* (V) ⇒ **maresma** *f.*

marmolar^{*1}₍₁₎ *v. intr.* i *tr.* (V) ⇒ **murmurar**₍₁₎

marmolar^{*2}₍₂₎ *v. tr.* (V) ⇒ **renyar**

marmoló* *m.* (V) ⇒ **renyada** *f.*

marraixa *f.* (V) ⇒ **garrafa**

marxador^{*3} **marxadora** *m.* i *f.* (V) ‘en el joc de pilota valenciana, persona que duu el compte de la puntuació en una partida’

mascler₍₂₎ *m.* (V) ‘canó curt de ferro o embolcall de paper que es carrega de pólvora, utilitzat en les mascletades’

matalap* *m.* (V) ⇒ **matalàs**

matissa* *f.* (V) ⇒ **llentiscle** *m.*

matxutxo₍₁₎ **matxutxa** *m.* i *f.* (V) ⇒ **conco**₍₁₎ **conca**

mealla* *f.* (V) ⇒ **gallada**

meló

meló d’aigua *m.* (V) ⇒ **síndria** *f.*

meló d’Alger *m.* (V) ⇒ **síndria** *f.*

melsa₍₂₎ *f.* (V) ⇒ **flegma**₍₁₎

melsós* -osa *adj.* (V) ⇒ **flegmàtic** -a

melsut* -uda *adj.* i *m.* i *f.* (V) ⇒ **flegmàtic -a** *adj.*

menejar₍₁₎ *v. tr.* (V) ⇒ **remenar**₍₁₎

menejar₍₂₎ *v. tr.* i *intr. pron.* (V) ⇒ **bellugar** *v. tr.* i *intr. pron.* i *intr.*

meninfotisme* *m.* (V) ⇒ **menfotisme**

menjuga* ↓ *f.* (V) ⇒ **menjar**² *m.*

mentideta* *f.* (V) ‘beguda elaborada amb licor de cafè i granissat de llimona’

mentira* *f.* (V) ⇒ **mentida**

mentirós* -osa *adj.* i *m.* i *f.* (V) ⇒ **mentider -a**

mentriments₍₁₎ ↓ *adv.* (V) ⇒ **mentrestant**

mentriments₍₂₎ ↓ *conj.* (V) ⇒ **mentre**

merita *f.* (V) ⇒ **fredeluga**

mestre*₍₂₎ **mestra** *m.* i *f.* (V) ‘en la muixeranga, cap de colla’

migjorn₍₁₎ *m.* (V) ⇒ **migdia**

migjorn*₍₄₎ *m.* (V) ⇒ **migdiada** *f.*

fer migjorn* *loc. verb.* (V) ⇒ **fer [la] migdiada**

milotxa *f.* (V) ⇒ **estel**₍₂₎ *m.*

mistera* *f.* (V) ⇒ **encenedor** *m.*

mocat* -ada *adj.* (V) ‘perplex’

deixar mocat algú *loc. verb.* (V) ‘deixar perplex, sense rèplica possible’

monjàvena* *f.* (V) ‘coca dolça cuïta al forn i coberta de sucre en pols’

monyica* *f.* (V) ⇒ **canell** *m.*

monyicot ↓ *m.* (V) ⇒ **infant**₍₁₎

morro

estar de morros* *loc. verb.* (V) ‘dues o més persones, estar enfadades’

mosseguello* *m.* (V) ⇒ **ratapinyada** *f.*

muixeranga*₍₁₎ *f.* (V) ‘conjunt de danses, figures i torres humanes que es realitzen al País Valencià; grup de persones que en formen part’

muixeranga*₍₂₎ *f.* (V) ‘música més habitual que acompanya la construcció de les torres humanes’

muixeranguer* -a *adj.* i *m.* i *f.* (V) ‘que pertany a una colla muixeranguera o realitza muixerangues’

muntó *m.* (V) ⇒ **munt**₍₂₎

a muntó [o **a muntons***] *loc. adv.* (V) ⇒ **molt**¹ *quant. (adv.)*

un muntó*₍₁₎ *loc. adv.* (V) ⇒ **molt**¹ *quant. (adv.)*

un muntó de₍₂₎ *loc. adj.* (V) ⇒ **molt**² -a [de] *quant. (especif.)*

murada *f.* (V) ⇒ **muralla**

mut **muda**

fer mut i callosa* *loc. verb.* (V) ⇒ **callar**₍₁₎ *v. intr.*

mut i callosa* *interj.* (V) ⇒ **mutis**

netejaador*₍₂₎ -a *adj.* i *m.* i *f.* (V) ⇒ **podador -a**

netejar*₍₂₎ *v. tr.* (V) ⇒ **podar**

nit

a boqueta [de] nit *loc. adv.* (V) ⇒ **a entrada de fosc**

a poqueta nit* *loc. adv.* (V) ⇒ **a entrada de fosc**

nugar *v. tr.* i *intr. pron.* (V) ⇒ **lligar**⁺₍₂₎ *v. tr.*

nuvolet* *m.* (V) ‘beguda d’aiguarent mesclat amb aigua, que presenta un aspecte tèrbol’ / **palometa***₍₃₎ *f.* (V)

nyespro* *m.* (V) ⇒ **nespra**₍₂₎ [del Japó] *f.*

obrer*₍₂₎ **obrero** *m.* i *f.* (V) ⇒ **paleta**¹

obrillandes* *m.* (V) ⇒ **obrellaunes**

oix *m.* (V) ⇒ **fàstic**

fer oix *loc. verb.* (V) ⇒ **fer fàstic**

oldre₍₁₎ *v. tr.* (V) ⇒ **olorar**

oldre₍₂₎ *v. intr.* (V) ‘una cosa, fer bona olor’

orellal *m.* (V) ⇒ **arracada** *f.*

oró* *m.* (V) ⇒ **auró**

oroneta *f.* (V) ⇒ **oreneta**

orri

a orri*₍₁₎ *loc. adv.* (V) ⇒ **a ull**

a orri₍₂₎ *loc. adv.* (V) ⇒ **desordenadament** *adv.*

ou

ou bollit* *m.* (V) ⇒ **ou dur**

ou de tonyina* *m.* (V) ⇒ **botàriga***⁺ *f.*

ou estrelat* *m.* (V) ⇒ **ou ferrat**

pa

pa cremat* *m.* (V) ⇒ **pa socarrat*** (V)

pa d’aire* *m.* (V) ⇒ **pa socarrat*** (V)

pa socarrat* *m.* (V) ‘tipus de coca feta de farina, oli, ous i sucre’ / **pa cremat*** (V) / **pa d’aire*** (V) / **socarrat***₍₃₎ (V) / **tonya** *f.* (V)

palera *f.* (V) ⇒ **figuera de moro**

pallola *f.* (V) ⇒ **xarampió** *m.*

palma

fer palmes* *loc. verb.* (V) ⇒ **aplaudir** *v. intr.* i *tr.*

palmada* *f.* (V) ⇒ **palmellada**

palmar *m.* (V) ⇒ **palmerar**

palmito* *m.* (V) ⇒ **ventall**

palometa* *(3)f.* (V) ‘beguda d’aiguarent mesclat amb aigua, que presenta un aspecte tèrbol’ / **nuvolet*** *m.* (V)

panderola *f.* (V) ⇒ **escarabat de cuina** *m.*

pandorga* *f.* (V) ⇒ **simbomba**

panfigo *m.* (V) ⇒ **pa de figues** [o **pa de figa**]

panoli* *(2)m.* (V) ‘tipus de coca’

panou* *m.* (V) ⇒ **pa socarrat*** (V)

pap* *(3)m. pl.* (V) ⇒ **parotiditis** ↑ *f.*

papar ↓ *v. tr.* (V) ⇒ **menjar** ¹ *(1)v. tr. i tr. pron.*

pardal *(2)m.* (V) ⇒ **ocell** ⁺

parot *m.* (V) ⇒ **espiadimonis**

parpall* *m.* (V) ⇒ **pestanya** *(1)f.*

parpalla* *f.* (V) ⇒ **parpella**

partir

partir palletes* ↓ *loc. verb.* (V) ⇒ **barallar** *v. tr. i intr. pron.*

passe* *(1)m.* (V) ⇒ **entrada** *(2)f.*

pati *(2)m.* (V) ⇒ **solar** ¹

pebrella *f.* (V) ‘planta’

pebrera *(1)f.* (V) ⇒ **pebrot** *m.*

pebrera *(2)f.* (V) ⇒ **pebroter** *m.*

peçó* *(1)m.* (V) ⇒ **peduncle** ↑

peçó* *(2)m.* (V) ‘lòbul de l’orella’

pegar *(1)*

pegar un bac* *loc. verb.* (V) ⇒ **caure un bac** (V)

pegar* *(2) (+ a + inf.) v. aux.* (V) ‘posar-se sobtadament (a fer una acció)’

pegar a fugir* ↓ *loc. verb.* (V) ⇒ **anar-se’n** *(2)*

pellorfa* *f.* (V) ⇒ **pellofa**

pena

a males penes *loc. adv.* (V) ⇒ **a penes**

péntol *m.* (V) ⇒ **parrac**

fet a péntols* *loc. adj.* (V) ⇒ **esparracat** -*ada adj.*

perea* *f.* (V) ⇒ **peresa**

pereós* -*osa adj.* *i m. i f.* (V) ⇒ **peresós** -*osa*

pereta* *f.* (V) ⇒ **bombeta** *(1)*

perjuí *m.* [*pl. -ís*] (V) ⇒ **perjudici**

perxa* *(2)f.* (V) ‘modalitat de la pilota valenciana que es juga al carrer’

petar

estar que peta* ↓ *loc. verb.* (V) ‘estar molt enutjat’

petxilina* *f.* (V) ⇒ **pagellida**

picadeta *f.* (V) ⇒ **pica-pica** *m.*

pilota

pilota de badana* *f.* (V) ‘en el joc de pilota valenciana, tipus de pilota feta de pell d’ovella o de moltó’

pilota de vaqueta* *f.* (V) ‘en el joc de pilota valenciana, tipus de pilota feta de pell de bou’

pilota valenciana* *f.* (V) ‘esport valencià consistent a colpejar una pilota amb la mà seguint determinades regles, que es juga en un trinquet o al carrer’

pinet* *m.* (V) ‘en la muixeranga, pilar de tres altures’

pinet doble* *m.* (V) ‘en la muixeranga, pilar de quatre altures’

pipi* ↓ *m.* (V) ⇒ **orina** *f.*

piterra *f.* (V) ⇒ **atzavara**

pleit* *m.* (V) ⇒ **plet**

plis-plai* *m.* (V) ‘beguda elaborada amb licor de cafè i refresc de cola’ / **burret*** (V)

ploró* -*ona adj. i m. i f.* (V) ⇒ **ploraner** -*a*

plovedor* -*a adj.* (V) ⇒ **plujós** -*osa*

plovitejar* *v. intr.* (V) ⇒ **plovisquejar**

pobil* **pobila** *m. i f.* (V) ⇒ **fill únic** **filla única** (d’una casa)

polit ¹ *m.* (V) ⇒ **gall dindi**

polit ² *(3) -ida adj.* (V) ‘robust, gran, corpulent’

porc

porc feréstec* *m.* (V) ⇒ **porc senglar**

poregós -*osa adj.* (V) ⇒ **poruc** -*uga*

porquera *f.* (V) ⇒ **cort** (de porcs)

posagots* *m.* (V) ⇒ **rodal** *(3)*

postissa* *f. (pl.)* (V) ⇒ **castanyola** *(2)f. pl.*

potro* *m.* (V) ⇒ **poltre** *(1)*

povil* **povila** *m. i f.* (V) ⇒ **fill únic** **filla única** (d’una casa)

profiterol* *m.* (V) ⇒ **profiterola** *f.*

prunyo* *m.* (V) ⇒ **penelló**

punt *(1)*

en un punt* *loc. adv.* (V) ‘en un moment’

punt *(2)*

punt de ganxo* *m.* (V) ⇒ **ganxet** *(2)*

puntelles**de puntelletes** *loc. adv.* (V) ⇒ **de puntetes****puntelló*** *m.* (V) ⇒ **puntada** (de peu) *f.***purna**₍₁₎ *f.* (V) ⇒ **espurna**₍₁₎**purna**₍₂₎ *f.* (V) ⇒ **espurna**₍₂₎**purnejar*** *v. intr.* (V) ⇒ **espurnejar****queferós*** -osa (aplicat a persona) *adj.* (V)⇒ **empipador -a****queixal****queixal de l'enteniment*** *m.* (V) ⇒ **queixal del seny****quera***₍₂₎ *f.* (V) ⇒ **desfici** *m.***querós*** -osa *adj.* (V) ⇒ **desficiós -osa****quet*** -a *adj.* (V) ⇒ **quiet -a****quinze***₍₂₎ *m.* 'en el joc de pilota valenciana, els quatre punts necessaris per a fer un joc'**rabera** *f.* (V) ⇒ **ramat** *m.***rabo***↓ (d'animal terrestre) *m.* (V) ⇒ **cua**₍₁₎ *f.***ràfel*** *m.* (V) ⇒ **ràfec****rajola**₍₂₎ *f.* (V) ⇒ **maó** *m.***rajoleta** *f.* (V) ⇒ **rajola de València****ramassada** *f.* (V) ⇒ **ruixat** *m.***raó***₍₂₎ *f.* (V) ⇒ **comanda*****raonar***₍₂₎ *v. intr.* (V) ⇒ **parlar**¹**raspall**₍₂₎ *m.* (V) 'modalitat de la pilota valenciana que es juga tant al carrer com al trinquet'**rastell** *m.* (V) ⇒ **vorada** *f.***rastre***₍₂₎ (d'alls) *m.* (V) ⇒ **forc**₍₂₎ (d'alls)**rastrera*** *f.* (V) ⇒ **fila**₍₁₎**rateta***↓ *f.* (V) ⇒ **penis** *m.***ratlla***₍₂₎ *f.* (V) 'en el joc de pilota valenciana, línia marcada on el jugador para la pilota en el joc de llargues'**reballar** *v. tr.* (V) ⇒ **llançar**⁺₍₁₎**rebot***₍₂₎ *m.* (V) 'en el joc de pilota valenciana, tipus de jugada'**recialla** *f.* (V) ⇒ **ròssec** *m.***rector***₍₄₎↓ *m.* (V) ⇒ **capellà**¹**regalí*** *m.* (V) ⇒ **pega dolça** *f.***regall** *m.* (V) ⇒ **regalim**¹**regallar*** *v. intr.* (V) ⇒ **regalimar****rellomello*** *m.* (V) ⇒ **rellom****remat*** *m.* (V) 'en la muixeranga, part superior d'una torre'**remenejar*** *v. tr.* (V) ⇒ **remenar**₍₁₎**remulla*** *f.* (V) ⇒ **remull** *m.***a remulla*** *loc. adv.* (V) ⇒ **en remull****renoc**₍₁₎ *m.* (V) ⇒ **capgròs**₍₂₎**renoc**₍₂₎ *m.* (V) ⇒ **gripau****rentar***₍₂₎ *v. tr.* (V) ⇒ **esbandir**₍₁₎**renyó** *m.* (V) ⇒ **ronyó****renyonada** *f.* (V) ⇒ **ronyonada****renyonera** *f.* (V) ⇒ **ronyonera*****repelar***₍₂₎ (el plat) *v. tr.* (V) ⇒ **escurar**₍₂₎**replanell** *m.* (V) ⇒ **replà****reptar**¹₍₁₎ *v. tr.* (V) ⇒ **renyar****rest***₍₂₎ *m. i. f.* (V) 'en el joc de pilota valenciana, pilotari que juga darrere' / **restador*** **restadora** (V)**restador*** **restadora** *m. i. f.* (V) ⇒ **rest***₍₂₎ (V)**restar**₍₃₎ *v. tr.* (V) 'en el joc de pilota valenciana, tornar la pilota llançada pel qui la trau o pel qui fa el dau'**revolta**² *f.* (V) ⇒ **revolt** *m.***rodal**₍₄₎ *m.* (V) 'taca de forma arrodonida'**rodar***₍₄₎ *v. tr. i intr.* (V) 'en la muixeranga, fer que una estructura giri sobre si mateixa'**rodat*** *m.* (V) 'en la muixeranga, tipus de construcció, normalment pilars, que roda'**roder*** **rodera** *m. i. f.* (V) 'bandoler -a'**roglada*** *f.* (V) ⇒ **rotllana****roí -ina** *adj.* (V) ⇒ **dolent**₍₁₎ -a**roig***₍₄₎ **roja** *m. i. f.* (V) 'en el joc de pilota valenciana, jugador de l'equip que duu la faixa o la samarreta roja'**roín*** -ina [o roín] *adj.* (V) ⇒ **dolent**₍₁₎ -a**ros**¹ *m.* (V) ⇒ **rosada** *f.***rosa**₍₃₎ *f.* (V) ⇒ **crispeta****roseta** *f.* (V) ⇒ **crispeta****rua***₍₃₎ *f.* (V) ⇒ **entrepà** *m.***runar*** *m.* (V) ⇒ **tartera** *f.***ruquera*** *f.* (V) ⇒ **rebequeria****saber****saber mal*** *loc. verb.* (V) ⇒ **saber greu****safa** *f.* (V) ⇒ **palangana**₍₁₎

sardina**sardina de bota*** *f.* (V) ⇒ **arengada****sarvatxo*** *m.* (V) ⇒ **llangardaix****setsabers*** *m.* i *f.* (V) ⇒ **setciències****si**¹₍₂₎ *m.* (V) ⇒ **sina** *f.***simple***₍₃₎ *adj.* (V) ⇒ **ximple**₍₁₎ *adj.* i *m.* i *f.***sisena*** *f.* (V) ⇒ **alta de sis*** (V)**sitara*** *f.* (V) ⇒ **envà**₍₁₎ *m.***siti***₍₁₎ *m.* (V) ⇒ **estalvi**¹₍₂₎ *m.* *pl.***siti***₍₂₎ *m.* (V) ⇒ **solar**⁺**sitiet*** *m.* (V) ⇒ **estalvi**¹₍₂₎ *m.* *pl.***socarrat***₍₂₎ *m.* (V) ‘porció inferior de l’arròs de la paella, una mica cremat però mengívol’**socarrat***₍₃₎ *m.* (V) ⇒ **pa socarrat*****socolada** *f.* (V) ⇒ **sòcol** *m.***sol -a****a soles***₍₁₎ *loc. adj.* (V) ⇒ **[tot -a] sol -a****a soles***₍₂₎ *loc. adv.* (V) ⇒ **només** *adv.***sòl****sòl de terra*** *m.* (V) ⇒ **paviment****sompo -a** *adj.* (V) ‘mancat de vivesa i de gràcia’**sorier*** -a *adj.* i *m.* i *f.* (V) ⇒ **xafarder -a****soriguer*** *m.* (V) ⇒ **xoriguer****sorolla** *f.* (V) ⇒ **atzerola****sorollar** *v. intr.* i *tr.* (V) ‘una cosa que no està ben fixada, moure’s’**soroller** *m.* (V) ⇒ **atzeroler****sortit*** *m.* (V) ⇒ **ensurt****soterrar***² *m.* (V) ⇒ **enterrament****succeït***₍₁₎ *m.* (V) ⇒ **facècia** *f.***sucla*** *f.* (V) ⇒ **xucla****sullar*** *v. tr.* i *intr. pron.* (V) ⇒ **embrutar****tabac**² *m.* (V) ‘panera petita’**tamborinada**₍₂₎ *f.* (V) ⇒ **bac**¹ *m.* (V)**tanyada** *f.* (V) ⇒ **aioxopluc**⁺ *m.***tap**₍₂₎ *m.* (V) ‘en la muixeranga, membre de la pinya que omple els possibles buits sense alçar els braços’**tàpena*** *f.* (V) ⇒ **tàpera****tarantera*** *f.* (V) ‘mareig’**tardador -a** *adj.* (V) ⇒ **tardà -ana****taulell**₍₄₎ *m.* (V) ⇒ **rajola de València** *f.***tauleller -a** *adj.* i *m.* i *f.* (V) ‘relatiu a la producció i al comerç de rajoles de València; fabricant o comerciant’**taulellet** *m.* (V) ⇒ **rajola de València** *f.***tave*** *m.* (V) ⇒ **tàvec****templat*** -ada *adj.* (V) ⇒ **bell**⁺ -a**tendur** *m.* (V) ⇒ **taula braser*** *f.***teuladí** *m.* (V) ⇒ **pardal**₍₁₎**teulat**² *m.* (V) ⇒ **pardal**₍₁₎**timonet** *m.* (V) ⇒ **farigola** *f.***tirera*** *f.* (V) ⇒ **fila**₍₁₎**tita**² *f.* (V) ⇒ **polla d'índia****tito*** *m.* (V) ⇒ **gall dindi****titot** *m.* (V) ⇒ **gall dindi****titota** *f.* (V) ⇒ **polla d'índia****tombar***₍₃₎ *v. tr.* (V) ⇒ **enderrocar**₍₁₎**tonya** *f.* (V) ⇒ **pa socarrat*** *m.* (V)**tonyina****tonyina de sorra*** *f.* (V) ⇒ **sorra**²**topetar*** *v. intr.* (V) ⇒ **topar**₍₁₎**torba** *f.* (V) ⇒ **rodament de cap** *m.***torçada**¹ *f.* (V) ⇒ **ble** *m.***torna***₍₂₎ *f. pl.* (V) ⇒ **canvi**₍₂₎**torrat***₍₂₎ -ada *adj.* (V) ⇒ **adormit -ida****estar** [o **quedar-se**] **torrat*** *adj.* (V) ‘tenir molta son; adormir-se’**torre***₍₄₎ *f.* (V) ‘en la muixeranga, estructura vertical formada amb muixerangers’**tos**¹ *m.* [*pl. tossos*] (V) ⇒ **clatell**⁺**tot**²₍₂₎**tot i per tot*** *loc. adv.* (V) ‘necessàriament’**totestiu** *m.* (V) ⇒ **mallerenga** *f.***tou**₍₂₎ **tova** *adj.* (V) ⇒ **esponjós -a****tovaler*** *m.* (V) ⇒ **tovallolet****traspondre*** *v. intr.* (V) ‘ocultar-se, desaparèixer, en l’horitzó’**traucar**₍₁₎ *v. tr.* (V) ⇒ **foradar****travessa***₍₃₎ *f.* (V) ‘en el joc de pilota valenciana, aposta’**trellat** *m.* (V) ⇒ **seny**⁺**traure trellat** (d’algú, d’una cosa) *loc. verb.* (V) ‘traure’n profit’**trencallós*** -osa *adj.* (V) ⇒ **trencadís -issa**

trespol⁽²⁾ *m.* (V) ⇒ **sostre**⁺

tresullat* -*ada adj.* (V) ⇒ **ullerós -osa**

tribajoc* *m.* (V) ⇒ **tripijoc**

trinxet* *m.* (V) ⇒ **trenc**⁽¹⁾

tro

tro de bac* *m.* (V) ‘tipus de petard’

trobada*⁽²⁾ *f.* (V) ‘aplec de colles muixerangueres’

trompa⁽³⁾ *f.* (V) ⇒ **baldufa**

trompellot*² *m.* (V) ⇒ **ximple**⁽¹⁾ *adj.* i *m.* i *f.*

valencià⁽³⁾ -*ana m.* i *adj.* (V) ⇒ **català**⁽²⁾ -*ana*

vaso* *m.* (V) ⇒ **rusc**

vedat

anar-se’n pel vedat* *loc. verb.* (V) ⇒
ennuegar *v.tr.* i *intr. pron.*

ventre

fer de ventre *loc. verb.* (V) ⇒ **defecar** *v. intr.*

ventureta* *f.* (V) ⇒ **ballaruga**

vesprada *f.* (V) ⇒ **tarda**

bona vesprada *loc. interj.* (V) ⇒ **bona tarda**

vimen* *m.* (V) ⇒ **vímet**

vitet *m.* (V) ⇒ **bitxo**

vol

vol general de campanes* *m.* (V) ‘toc
general que posa totes les campanes al vol’

volantí *m.* (V) ⇒ **tombarella** *f.*

voler¹⁽²⁾ *v. tr.* (V) ⇒ **estimar**

voler² *m.* (V) ⇒ **amor**⁽¹⁾ *m.* o *f.*

volta

a voltes* *loc. adv.* (V) ⇒ **a vegades**

voltejar⁽²⁾ (les campanes) *v. tr.* i *intr.* (V) ⇒ **brandar**

vore*↓ *v. tr.* i *intr. pron.* (V) ⇒ **veure**⁽¹⁾

xafada* *f.* (V) ⇒ **trepitjada**

xafar*⁽²⁾ *v. tr.* (V) ⇒ **trepitjar**

xafó *m.* (V) ⇒ **trepitjada** *f.*

xamar↓ *v. intr.* (V) ⇒ **beure**¹⁽²⁾ (begudes
alcohòliques)

xangló*⁽¹⁾ *m.* (V) ⇒ **gotim**

xangló*⁽²⁾ *m.* (V) ⇒ **sanglot**

xanglot*⁽¹⁾ *m.* (V) ⇒ **singlot**

xanglot*⁽²⁾ *m.* (V) ⇒ **sanglot**

xanglotar*⁽¹⁾ *v. intr.* (V) ⇒ **singlotar**

xanglotar*⁽²⁾ *v. intr.* (V) ⇒ **sanglotar**

xara*² *f.* (V) ⇒ **garriga**

xàrcia* *f.* (V) ⇒ **xarxa**⁽¹⁾

xarreta *f.* (V) ⇒ **xerrameca**

xicalla *f.* (V) ⇒ **mainada**

xicon*⁽¹⁾ **xicona** *m.* i *f.* (V) ⇒ **infant**⁽¹⁾ *m.*

xicon*⁽²⁾ **xicona** *m.* i *f.* (V) ⇒ **noi**⁽¹⁾ **noia**

xicon*⁽³⁾ **xicona** *m.* i *f.* (V) ⇒ **promès**⁺⁽¹⁾ **promesa**

xicotet -a *adj.* (V) ⇒ **petit -a**

xillit* *m.* (V) ⇒ **crit**

ximenera* *f.* (V) ⇒ **xemeneia**

xiquet*⁽³⁾ **xiqueta** *m.* i *f.* (V) ‘en la muixeranga,
infant que corona la figura’